

TARTU RAHVUSVAHELISE KOOLI LASTEAIA ÕPPEKAVA

TARTU 2026

SISUKORD

I TARTU RAHVUSVAHELISE KOOLI LASTEAIJA ERIPÄRA JA VÄÄRTUSED	3
II TARTU RAHVUSVAHELISE KOOLI LASTEAIJA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID	6
III ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE LÄBIVIIMISE KORRALDUS JA PÕHIMÕTTED	7
IV ÕPI- JA KASVUKESKKONNA KUJUNDAMISE PÕHIMÕTTED	10
V LAPSE ARENGU HINDAMINE JA TOETAMINE	11
VI EELDATAVAD ÜLDOSKUSED JA ARENGUTULEMUSED	13
VII KOOSTÖÖ VANEMATEGA	27
VIII TUGE VAJAVATE LASTE TOETAMINE	28
IX ÕPPEKAVA UUENDAMINE JA TÄIENDAMINE	30

I TARTU RAHVUSVAHELISE KOOLI LASTEAIA ERIPÄRA JA VÄÄRTUSED

Tartu Rahvusvahelise Kooli lasteaed on osa ingliskeelsest eraalgatusel loodud lasteaed-põhikoolist. Tartu Rahvusvahelise Kool asutati 2001. aastal välismaalastest lastevanemate eestvedamisel. 2011. aastal alustas kooliga sama pidaja eestvedamisel tegutsemist Tartu Rahvusvahelise Lastehoid, mille järglaseks oli 2017. aastal koolitusloa saanud Tartu Rahvusvaheline Lasteaed. 2017. aastal kolisid Tartu Rahvusvaheline Kool ja Lasteaed ühisesse õppehoonesse. Õppeaastast 2022/2023 tegutsevad lasteaed ja põhikool veelgi lõimitumalt, ühtse lasteaed-põhikoolina, tagades nõnda võimaluse õmblusteta ingliskeelseks õpiteeks 1,5—16-aastastele lastele ja noortele.

Missioon

Tartu Rahvusvahelise Kooli innustav ja hooliv õpikeskkond võimestab igat õppijat, toetades tema kujunemist tervikliku minapildi, akadeemiliste ja eluliste oskustega maailmakodanikuks, kes võib jätkata õpiteed kus tahes maailmas.

Visioon

Tartu Rahvusvaheline Kool on hinnatud lasteaed-põhikool, mille eesmärk on pakkuda mõtestatud ja lapsekeskset õpikeskkonda, mis toetab kujunemist ennastjuhtivaks, uudishimulikuks, hoolivaks, vastutustundlikuks ja võimestatud õppijaks.

Tartu Rahvusvahelise Kooli lasteaia väärtused

Rahvusvahelisus - väärtustame iga lasteaia seotud inimese päritolu ja kultuurilist tausta.

- Mitmerahvuseline lasteaiapere
- IB-õppekava

Hooliv ja turvaline õpikeskkond - vaimselt ja füüsiliselt toetav keskkond aitab mõtestatult õppida.

- Programm “Kiusamisest vabaks”
- Tugimeeskond

Avastamisrõõm - julgeme katsetada ja ellu viia uusi mõtteid ning kasutame lasteaia asukohast tulenevaid ja kogukonna pakutavaid võimalusi oma õppijate igakülgselt arendamiseks.

- Õuesõpe
- Väljasõidud

Lapsekesksus - toetame iga lapse individuaalset arengut.

- Kuni 12 last grupis
- Individuaalne lähenemine

Jätkusuutlikkus - väärtustame ja rakendame inimsuhete jätkusuutlikkuse ja keskkonnasäästlikkuse põhimõtteid.

- Roheline kool
- Digitalgud

Kogukond - peame oluliseks koostööd pere, lasteaia ja kogukonna vahel; meile on tähtis eri vanuses laste vaheline koostöö ja lasteaias valitsev meeskonnavaim.

- Rahvusvaheline kogukonnapäev
- Lapsevanemate kaasatus

Võimestatus - meie õpetajad on motiveeritud, innustunud ja kohanemisvõimelised oma eriala spetsialistid; meile on tähtis õppe- ja kasvatustöö kõrge kvaliteet.

- Pikaajaline kogemus välisriigist tulnud laste toetamisel
- Meeskonnatöö olulisus

Tartu Rahvusvahelise Kooli lasteaia eripära

Tartu Rahvusvahelise Kooli lasteaed on ingliskeelne IB-õppel põhinev lasteaed. Järgmised märksõnad toovad välja lasteaia eripära:

- **Ingliskeelne õpe**

Õppetegevused ja juhendamine toimuvad inglise keeles.

- **Väikesed grupid**

Lasteaia on kaks liitühma, mis jagunevad vanuse põhjal väikesteks, kuni 12-lapselisteks õpigruppideks.

- **Lapsed õue!**

Lapsed viibivad õues väga palju, lasteaiapäev algab ja lõpeb õues. Soojal ajal ka süüakse õues. Õues viiakse läbi õppetegevusi ja avastusretki.

- **Avastama!**

Lapsed käivad palju õppekäikudel: muuseumis, matkarajal, ekskursioonidel, teatris, kontserdil. Igal nädalal käiakse jalutuskäikudel või mänguväljakutel.

- **Teeme koos!**

Eri vanuses lapsed mängivad ja tegutsevad koos. Õppekäikudele kaasatakse võimalusel kõik rühmad. Lisaks toimub igal aastal üritusi ja ettevõtmisi, kus osalevad koos nii kooli- kui ka lasteaiaalised lapsed.

- **Kogukond**

Lasteaed tegutseb kui kogukond, lapsevanemad on kaasatud erinevatesse tegevustesse ja majja oodatud. Vanemad ja lasteaed teevad koostööd eesmärgiga last arenguteel igakülgset toetada.

- **Kõigil on hääl!**

On oluline, et lapsed saaksid ise otsustada ning lasteaiaelus kaasa rääkida. Selleks on loodud laste nõukogu, kus lapsed jagavad ideid ja teevad ettepanekuid.

- **IB-õpe**

Alates 3. eluaastast õpivad lapsed Rahvusvahelise Bakalaureuseorganisatsiooni poolt akrediteeritud IB PYP (Primary Years Programme'i) järgi. Laps on aktiivne looja, kes õpi uurides ja katsetades.

- **Mäng**

Mäng on lapse põhitegevus ja loomulik õppimisviis. Laps õpib läbi mängu ja mängides.

II TARTU RAHVUSVAHELISE KOOLI LASTEAIA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID

Tartu Rahvusvahelise Kooli lasteaia eesmärk on tagada lapse igakülgne ja järjepidev areng koostöös koduga. Igapäevaselt pakub lasteaed mõtestatud ja lapsekeskset õpikeskkonda, mis toetab kujunemist enastjuhtivaks, uudishimulikuks, hoolivaks, vastutustundlikuks ja võimestatud õppijaks nii, et lasteaialõpetaja on valmis enesekindlalt kooliteele asuma nii Eestis kui välismaal.

Tartu Rahvusvahelise Kooli lasteaed lähtub õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgistamisel IB-õppe õppija profiilist. Lasteaia eesmärk on anda panus kujundamaks väikeseid õppijaid, keda iseloomustavad järgmised märksõnad:

- **uuriv** – teeb esimesi samme, et õppida iseseisvalt ja teha koostööd lahenduste leidmiseks;
- **teadmishimuline** – tahab teada saada uusi asju ja loob seoseid, tunneb huvi meid ümbritseva vastu;
- **mõtteleja** – mõtleb õpitu üle ja analüüsib infot, on loov;
- **suhtleja** – tegutseb koos kaaslastega ja kuulab teiste mõtteid, väljendab end julgelt ning arvestab teiste arvamustega;
- **põhimõttekindel** – on aus ja lugupidav, võtab vastutuse enda tegevuse ja selle tagajärgede eest;
- **avatud meelega** – väärtustab enda ja teiste rahvaste kultuuri ja traditsioone;
- **hooliv** – on empaatiline ning märkab abivajajat;
- **julge** – ei karda riskida ning proovib uusi asju;
- **tasakaalustatud** – märkab oma vajadusi ja hoolitseb iseenda eest.

III ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE LÄBIVIIMISE

KORRALDUS JA PÕHIMÕTTED

Tartu Rahvusvahelise Kooli lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel on aluspõhimõtteks lapsekesksus.

IB-õpe

Tartu Rahvusvahelise Kooli lasteaia õppe- ja kasvatustegevus lähtub IB-õppe metoodikast. Mänguliselt ja eakohaselt lõimitakse erinevaid valdkondi ja tegevusi, võimaldades vabamängu, katsetamist, liikumist, muusikat ja teisi aktiivset õppimist ning loovust toetavaid meetodeid nii individuaalsetes tegevustes kui ka grupis. Õppimise aluseks on vahetu kogemus ja ühine tegutsemine.

Keeleõppe toetamine

Lasteaias õpivad koos erineva keele- ja kultuuritaustaga õpilased. Kõik lasteaiaõpetajad on keeleõpetajad. Fookus keeleõppes lasub inglise keelel. Keeleõpe toimub läbi mängu loomulikus keelekeskkonnas, oluline on eduelamus ja julgus suhelda. Lastele, kelle emakeel ei ole eesti keel, pakub lasteaed kord nädalas mängulist eesti keele õpet.

Sotsiaal-emotsionaalsete pädevuste arendamine

Oluline rõhuasetus õppe planeerimisel on lapse sotsiaal-emotsionaalsete oskuste arengul. Lasteaed aitab kujundada:

- **eneseteadlikkust**
 - *Laps tunneb ära emotsioone, oskab neid nimetada ja emotsioonide põhjuseid mõista.*
- **enesejuhtimist**
 - *Laps oskab reguleerida oma emotsioone ja käitumist, vajadusel maandada stressi või ohjeldada impulsse.*
- **sotsiaalset teadlikkust**
 - *Laps suudab mõista teiste vaatenurki ja tunda kaasa, sealhulgas inimestele, kes on pärit erineva taustaga kultuuridest.*
- **suhtlemisoskust**
 - *Laps loob ja hoiab terveid suhteid. See tähendab suhtlemist, kuulamist, koostööd ja konfliktide lahendamist.*
- **vastutustundlikkust**
 - *Laps mõistab valikuid ja otsuseid tehes, millised võivad olla tulemused ja tagajärjed.*

Esmased õpioskused

Esmaste õpioskuste sihiseade lähtub IB-õppes kasutusel olevast mõistest *ATL-skills* (*approaches-to-learning skills*), mis tähendab lähenemist sellele, kuidas õpitakse. Lasteaias on fookuses järgmised õpioskuste valdkonnad:

- **Sotsiaalsed oskused ja enesejuhtimine**
 - Lasteaias on keskmes lapse võime toimida rühmas ja reguleerida oma tundeid. Laps suudab mänguasju jagada, oodata oma korda ja tegutseda koos kaaslastega ühise eesmärgi nimel. Laps õpib tundma ja nimetama oma tundeid ning kasutama lihtsaid võtteid enese rahustamiseks. Laps saab hakkama igapäevaste toimingutega (riietumine, söömine, vahendite koristamine).
- **Suhtlemisoskused**
 - Keskendutakse eneseväljendusele ja teiste kuulamisele. Laps suudab edasi anda oma soove, mõtteid ja ideid. Laps suudab keskenduda lühikesele jutustusele, järgida lihtsaid juhiseid ja vastata küsimustele. Laps mõistab kehakeelt ja näoilmeid ning kasutab neid ka ise kontakti loomiseks.
- **Mõtlemis- ja uurimisoskused**
 - Lasteaias tähendab see uudishimu toetamist ja seoste loomist mängu kaudu. Laps tunneb huvi ümbritseva maailma vastu ja küsib "miks?" ning "kuidas?" küsimusi.
- **Refleksioon**
 - Laps õpib mõtlema oma tegevuse üle. Laps suudab kirjeldada, mis talle tegevuse juures meeldis või mis oli raske. Ta märkab õpitut ning oskab öelda: "Ma sain täna selgeks, kuidas..." või "Ma tahan veel harjutada..."

Digipädevused

Tartu Rahvusvahelise Kooli lasteaia digipädevuse sihiseade lähtub Maailma Terviseorganisatsiooni soovitudest. Seega eelkooliealiste laste peamine õppetöö ja mäng leiab aset väljaspool digikeskkondi. Digipädevuse arendamise fookus on digivahenditel kui tööriistadel, mitte mänguasjadel või vaba aja veetmise vahenditel. Toetatakse loogilise mõtlemise ja programmeerimise algoskusi robotikavahendite kasutamise näol ning rikastatakse õppetegevust mõtestatud digivahendite kasutamisega.

Õppeaasta

Lasteaia õppe- ja kasvatusperioodiks on õppeaasta, mis algab 1. septembril ning kestab 31. augustini. Augustikuu on ette nähtud kohanemisperioodiks, see on ajavahemik, mil lasteaed ja kodu pööravad erilist tähelepanu lapse sotsiaalsete, emotsionaalsete ja füüsiliste vajaduste toetamisele uues keskkonnas. Õppeaasta keskel liituv lapse puhul on kohanemisperiood kaks nädalat.

Õppeperiood on jaotatud kaheks semestriks: septembrist detsembrini ning jaanuarist juuni alguseni. Semestrite vahele jääb pikem talvevaheaeg ja teine semester lõpeb lõputseremooniaga, millele järgneb suveprogramm, kuni lasteaia sulgemiseni juuli alguses. Suveprogrammi ajal on fookuses õuesõpe ja vaba mäng. Rühmad veedavad rohkem aega koos, käivad looduses ja väljasõitudel, lastel on palju mängulist avastamisrõõmu ja ühistegutsemist. Tegevused toetuvad laste endi omaalgatusele ja huvidele. Suvevaheaeg kestab juuli esimesest nädalast kuni augusti esimese nädalani. Akadeemiline kalender on kättesaadav kodulehel ja Stuudiumis.

Päevaplaan

Õppe- ja kasvatustegevuste planeerimine rühmas tugineb rühma päevakavale, mis kinnitatakse õppeaasta alguses vastavalt rühma vanusele, suurusele ja eripäradele, et luua last toetav päevarütm. Lastele on võimaldatud piisavalt aega õppe- ja kasvatustegevusteks, puhkamiseks, vaba mängu nautimiseks ja värskes õhus viibimiseks.

Õppe- ja kasvatustegevuste planeerimine toimub vastavalt IB-õppe teemamoodulitele ning kajastub Stuudiumis igapäevaste sissekannetena. Õppeaasta jooksul läbivad PYP rühmad neli ning eel-PYP rühm 2-3 teemamoodulit. Igas teemamoodulis on keskne idee (*Central Idea*) ja uurimissuunad (*Lines of Inquiry*), mis annavad tegevustele fookuse ning kuhu lõimitakse mänguliselt ja eakohaselt erinevad valdkonnad ja õpioskused. Detailsema ülevaate annab *Programme of Inquiry* ([POI](#)) dokument.

IV ÕPI- JA KASVUKESKKONNA KUJUNDAMISE

PÕHIMÕTTED

Tartu Rahvusvahelise Kooli lasteaia on laps aktiivne ja vahetu tegutseja, kelle õppimine lähtub vahetust kogemusest. Õppetöö planeerimisel võetakse arvesse laste füüsilist, kognitiivset, emotsionaalset ning sotsiaalset arengut ja võimeid, kultuurilist ja keelelist tausta ning huvisid ja vajadusi.

Last kaasatakse tegevuste kavandamisse, võimaldatakse teha valikuid ning julgustatakse tehtut analüüsima. Väärtustatakse lapse loovust, omaalgatust ja ettevõtlikkust. Lapsega tegelevate täiskasvanute ülesanne on olla lapse arengu suunaja, toetaja ja juhendaja ning kujundada lapse arengut toetav keskkond.

Õpi- ja kasvukeskkonna loomisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- **turvaline** - õpi- ja kasvukeskkond peab olema lapse jaoks vaimselt ja füüsiliselt turvaline;
- **toetav ja kaasav** - õhkkond on sõbralik ja toetav, suhtumine erinevustesse on heatahtlik ja avatud, kõikidele lastele on tagatud võrdsed võimalused; kohandatakse tegevusi, õpet ja õppematerjale paindlikult, võimaldatakse valikute tegemist ning luuakse võimalused aktiivseks osaluseks;
- **iseseisvust soosiv** - lasteaia õpi- ja kasvukeskkond kujundatakse viisil, mis võimaldab lastel võimalikult palju iseseisvalt tegutseda; õppe- ja mänguvahendid on lapse käeulatuses, mitmekesised ja lihtsasti kättesaadavad;
- **avatud** - väärtustatakse ja tunnustatakse ideede ning arvamuste paljusust; küsimused, mõtted, ideed ja arvamused on teretulnud;
- **koostööine** - suunatakse lapsi üksteisega arvestama, üksteist toetama ja koostööd tegema; lasteaed ja lapsevanem on lapse arengu toetamisel aktiivsed ja koostöised partnerid;
- **õppeprotsessi visuaalsus** - lasteaia seinad kõnelevad sellest, mille õppimisega parasjagu ametis ollakse; kokkulepped ja väärtused on visuaalselt nähtavad;
- **paindlikkus ja liigendatus** - füüsiline keskkond võimaldab tegutseda alarühmades ja pakub võimalusi eri tegevusteks; toas ja õues on võimalused mängimiseks ja liikumiseks.

Õppe- ja kasvatustegevusi viiakse läbi lasteaia siseruumides ning õues, samuti väljaspool lasteaeda.

V LAPSE ARENGU HINDAMINE JA TOETAMINE

Lapse arengu hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, lapsele vajaliku toe väljaselgitamiseks, arengu ja positiivse enesehinnangu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapse ja vanemaga.

Hindamine on igapäevane osa õppe- ja kasvatusprotsessist. Hindamisel jälgivad ja analüüsivad õpetajad lapse arengut nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka õppe- ja kasvatustegevustes.

Hindamise aluseks on lapse eeldatavad arengutulemused üldoskustes ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades ja IB õppija profiil. Vanemale tutvustatakse lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust.

Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades lapse pingutusi, saavutusi ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi.

Arenguestlus

Kaks korda aastas pakub lasteaed vanemale võimalust osaleda lapse arenguestlusel. Arenguestlus on oluline koostöövorm, mis tugevdab usaldust ja avatud suhtlust lapsevanema ja lasteaia vahel. Vestlusel tutvustab õpetaja vanemale lapse arengu kirjalikku kokkuvõtet, mille aluseks on arengu hindamine lähtuvalt kaardistatud üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade arengutulemustest. Samuti toob vanem välja oma seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes. Lepitakse kokku edasised tegevused lapse arengu toetamiseks. Arenguestluse tulemused ja kokkulepped dokumenteeritakse.

Arengumapp

Laste arengu jälgimise ja analüüsi toetamiseks koostatakse lasteaias lapse arengumapp. Mapped täiendatakse pidevalt, lisades sinna õpetaja valitud töid, arengujälgimistabeleid, vaatluslehti ja muid lapse individuaalset arengut ning edusamme illustreerivaid näidiseid. Lapsed saavad oma arengumappi ka ise soovi korral täiendada. Lasteaiaist lahkudes saab laps oma arengumapi endaga kaasa.

Koolivalmiduskaart

Koolimineva lapse kohta koostab lasteaed koolivalmiduskaardi, milles on kirjeldatud lapse üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade arengutulemused. Koolivalmiduskaart on lapsevanemale kättesaadav Stuudiumi kaudu.

Hindamine IB Primary Years programmis

IB-õppes antakse lapsele tagasisidet ka lähtuvalt aasta jooksul läbitud õpimoodulitest ning kõrvutades õppija profiiliga.

Tunnistus

Tartu Rahvusvahelise Kooli lasteaias saavad lapsed igas vanuseastmes juunikuus lasteaia-aasta tunnistuse. Tunnistusel kirjeldatakse IB-õppe mooduleid, õppija profiili ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade arengutulemusi.

VI EELDATAVAD ÜLDOSKUSED JA ARENGUTULEMUSED

1,5-AASTASED KUNI 2-AASTASED		
VALDKONNAÜLESED TEEMAD		
Kes me oleme?	Kuidas me ennast väljendame?	Meie ühine maailm.
KESKNE IDEE		
Õpin iga päev iseenda kohta midagi uut.	Lood ja pildid aitavad meil maailma mõista ja teistega suhelda.	Isegi kõige väiksematel loomadel on looduses oma roll.
UURIMISUUNAD		
1. Oma keha avastamine ja õppimine - mida mu keha suudab teha. 2. Märkan, kuidas ma end tunnen, mis mulle meeldib ja ei meeldi ning mida ma vajan. 3. Inimesed, kes on mulle tähtsad: minu pere ja sõbrad.	1. Pildid minu ümber aitavad mul maailma mõista. 2. Meie lood ja pildid aitavad teisi tundma õppida. 3. Lood aitavad mul mõista, kes ma olen.	1. Erinevad loomad ja nende eripärad. 2. Me jagame oma maailma loomadega. 3. Loomade, eriti just väikeste vastu tuleb olla hea ja õrn.
PÕHIMÕISTED		
vorm, funktsioon, seos	vorm, funktsioon	vorm, seos, vastutus
TÄIENDAVALD MÕISTED		
liikumine, uudishimu, kuuluvustunne	jälgendamine, kuulamine, mälu, mäng	liikumine, helid, suurus, vaatlemine

3-AASTASED					
VALDKONNAÜLESED TEEMAD					
Kes me oleme?	Kus me asume ajas ja ruumis?	Kuidas me ennast väljendame?	Kuidas maailm toimib?	Kuidas me ennast organiseerime?	Meie ühine maailm.
KESKNE IDEE					
Õpin iga päev iseenda kohta midagi uut.	Kodud üle terve maailma.	Lood ja pildid aitavad meil maailma mõista ja teistega suhelda.	Aastaajad mõjutavad inimeste ja looduse tegevust.	Me kuulume erinevatesse kogukondadesse.	Isegi kõige väiksematel loomadel on looduses oma roll.
UURIMISSUUNAD					
1. Oma keha tundmaõppimine. 2. Oma mõtete, tunnete, vajaduste ja oskuste mõistmine.	1. Mis teeb ühest kohast kodu? 2. Erinevad kohad, kus inimesed ja loomad elavad. 3. Inimestel on erinevates riikides erisugused kodud.	1. Erinevad pildid meie ümber aitavad meil maailma mõista. 2. Oma elust piltide ja lugude jagamine aitab meil teistega kontakti luua. 3. Lood aitavad meil iseennast tundma õppida.	1. Looduse muutused erinevatel aastaegadel. 2. Inimesed kohanevad vastavalt aastaajale. 3. Aastaegade vaheldumine mõjutab loomade käitumist.	1. On olemas erinevad kogukonnad (kodu, lasteaed, rühm). 2. Meil on erinevates kogukondades erinevad rollid. 3. Reeglid ja kokkulepped aitavad meil end turvaliselt tunda.	1. Erinevad elusolendid ja nende tunnused. 2. Keskkonna jagamine teiste elusolenditega. 3. Väikeste elusolendite märkamine ja hoidmine.
PÕHIMÕISTED					
vorm, vaatenurk	vorm, seos	funktsioon, seos	muutus, põhjus	funktsioon, vastutus	vorm, vastutus
TÄIENDAVALD MÕISTED					
suhtlemine, isikupära, eneseteadlikkus, kehaosad	kultuur, kodukoht, identiteet, kohanemine	kujutlusvõime, loovus, suhtlemine	aastaajad, ilm, elusolendid	kogukond, reeglid, suhtlus, kodu, linn, liiklus	elusolendid, tunnused, austus, seosed, rollid, toiduahel

KOGNITIIVSED JA ÕPIOSKUSED			
mänguoskused	tunnetus- ja õpioskused	sotsiaalsed oskused	eneseregulatsiooni oskused
1) suudab väikeses grupis mängule keskenduda; 2) kasutab mängides loovalt erinevaid vahendeid; 3) jäljendab ja kordab mängudes varasemalt kogetut; 4) sooritab iseseisvalt mitu omavahel loogiliselt seotud mängulist toimingut; 5) kutsub kaaslast oma mänguga liituma ja ühineb teiste algatatud mänguga; 6) suhtub heatahtlikult kaaslaste mängu; 7) suudab järgida lihtsamaid mängureegleid.	1) tunneb huvi maailma vastu ja uurib seda erinevate meeltega; 2) suudab huvipakkuvale tegevusele vastavalt oma arengutasemele keskenduda; 3) mõistab lihtsamat kõnet; 4) valdab eneseväljenduseks vajalikku sõnavara; 5) väljendab end kõnes teistele arusaadavalt ja osaleb vestluses; 6) suudab keskenduda lühikeste lugude jälgimisele; 7) oskab leida võrdluse alusel objektides ühiseid ja erinevaid tunnuseid; 8) oskab objekte ühe tunnuse alusel rühmitada; 9) suudab järgida lihtsat juhust; 10) oskab detailidest lihtsa terviku kokku panna.	1) oskab ennast ja teisi väliste tunnuste kaudu kirjeldada; 2) on huvitatud mängukaaslastest ja püüab nendega arvestada; 3) osaleb täiskasvanuga ühistegevustes; 4) saab aru lihtsamatest rühma kokkulepetest; 5) loob sõprussuhteid lastega, kellega on tihti koos; 6) jagab mõnikord asju ka teistega; 7) algatab teiste laste ja täiskasvanutega suhtlust; 8) oskab väljendada oma vajadusi ja soove.	1) tuleb toime vanematest eemalolekuga; 2) tuleb toime ühelt tegevuselt teisele üleminekuga; 3) suudab täiskasvanu toel lühikest aega soovitud edasi lükata ja oma käitumist pidurdada; 4) suudab täiskasvanu toel tulla toime tugevate tunnetega; 5) saab suures osas hakkama igapäevase eneseteenindamisega; 6) paneb pärast tegevusi täiskasvanu juhendamisel asjad oma kohale.

4-AASTASED					
VALDKONNAÜLESED TEEMAD					
Kes me oleme?	Kus me asume ajas ja ruumis?	Kuidas me ennast väljendame?	Kuidas maailm toimib?	Kuidas me ennast organiseerime?	Meie ühine maailm.
KESKNE IDEE					
Minu sarnasused ja erinevused kujundavad mind.	Kõik inimesed maailmas vajavad kodu	Kunst on oluline osa meie loovusest.	Uudishimu looduse vastu viib avastusteni.	Inimestel on kogukondades erinevad rollid.	Meie ümber elab palju erinevaid olendeid ja nende elu tuleb austada.
UURIMISSUUNAD					
1. Minu päritolu ja perekond on minu juured. 2. Kuidas me muutume ja kasvame? 3. Mis teeb meid ainulaadseks? 4. Lood aitavad meil enda kohta õppida.	1. Ilm ja maastik mõjutavad seda, milliseid maju me ehitame. 2. Maja ei ole ainult hoone, vaid ka kodu. 3. Erinevad materjalid meie ümber.	1. Erinevad traditsioonid ja tähtpäevad maailmas. 2. Me taaskasutame materjale, et luua kunsti. 3. Lugude kaudu saame kasutada oma kujutlusvõimet ja näidata oma loovust. 4. Kunst annab vabaduse väljendada oma tundeid, isiklikke vaateid ja mõtteid.	1. Muutused looduses läbi aastatsükli. 2. Aastaaegade vaheldumine mõjutab elusolendite käitumist. 3. Katsed aitavad loodusest paremini aru saada.	1. Me kuulume erinevatesse kogukondadesse (perekond, rühm, lasteaed, kool, linn). 2. Inimestel on kogukondades erinevad rollid ja ametid. 3. Iga tööga kaasneb vastutus.	1. Erinevad elusolendid. 2. Kuidas inimesed loomade eest hoolitsevad? 3. Meie vastutus erinevate olendite ja nende keskkonna heaolu eest.
PÕHIMÕISTED					
muutus, perspektiiv	vorm, põhjus	funktsioon, perspektiiv	funktsioon, muutus	seos, vastutus	vorm, vastutus
TÄIENDAVALD MÕISTED					
identiteet, eneseteadlikkus, perekond	kultuur, kodukoht, identiteet, materjalid, keskkond, piirkonnad	kujutlusvõime, loovus, suhtlemine, taaskasutus, jätkusuutlikkus, kultuur, esinemine	uudishimu, katsed, ennustamine	kogukonnad, reeglid, erinevad ametid ja rollid, meeskonnatöö	elusolendid, kogukond, keskkond

5-AASTASED					
VALDKONNAÜLESED TEEMAD					
Kes me oleme?	Kus me asume ajas ja ruumis?	Kuidas me ennast väljendame?	Kuidas maailm toimib?	Kuidas me ennast organiseerime?	Meie ühine maailm.
KESKNE IDEE					
Inimesed on erinevad ja sarnased, kuid igaüks meist on eriline.	Reisimine aitab meil näha, kuidas inimesed mujal maailmas elavad.	Lood aitavad meil maailmast aru saada ja üksteisega sidet luua.	Elusloodus on oluline ja meie oleme osa sellest.	Kogukonda kuulumine tähendab, et me aitame ja hoiame üksteist.	Elusolendite iseloomulikud omadused aitavad neil elukeskkonnaga kohaneda.
UURIMISSUUNAD					
1. Minu unikaalsus 2. Minu perekond, iga perekond on eriline. 3. Minu perekond aitab mul õppida ja kasvada.	1. Erinevad ja sarnased paigad maailmas - riigid, linnad ja meie kogukond. 2. Me saame reisida mitmel erineval viisil - jalgsi, autode, laevade ja lennukitega. 3. Nähes, kuidas teised elavad, mõistame paremini nende tundeid.	1. Loovust innustab kõik meie ümber. 2. Lood läbi erinevate kunstivormide. 3. Lood aitavad meil mõista teiste inimeste tundeid.	1. Looduse eest hoolitsemine aitab sellel kasvada ja terve püsida. 2. Meie seos loodusega. 3. Aastaring looduses.	1. Lahkus ja hoolitsemine kogukonnas. 2. Ametid ja kohustused kogukonnas. 3. Meie ümber tegutsevad erinevad kogukonnad.	1. Erinevad elusolendid meie ümber. 2. Elusolenditel on erilised kehaosad, mis aitavad neil liikuda ja süüa. 3. Elusolendid elavad paikades, mis aitavad neil oma erilisi omadusi kasutada.
PÕHIMÕISTED					
perspektiiv, muutus	seos, perspektiiv	funktsioon, seos	muutus, vastutus	funktsioon, vastutus	vorm, põhjus
TÄIENDAVALD MÕISTED					
kasvamine, identiteet, vaim ja keha, tervis, perekond, kuuluvus, sallivus, järjepidevus, traditsioonid	kultuurid, riigid, transport, vahemaad, kohanemine, empaatia, avastamine, sarnasused ja erinevused	väljendusviisid, loovus, kultuur, kujutlusvõime, suhtlemine, tõlgendamine	aastaajad, eluringid, taaskasutus, inimkäitumine, suhtlus, vastutustundlikkus	heategevus, suhted, vastutustundlikkus, empaatia, koostöö,	vaatlus, võrdlemine, kohanemine, avastamine, keskkond, loodus, elusloodus

EELKOOL (6-7 AASTASED)					
VALDKONNAÜLESED TEEMAD					
Kes me oleme?	Kus me asume ajas ja ruumis?	Kuidas me ennast väljendame?	Kuidas maailm toimib?	Kuidas me ennast organiseerime?	Meie ühine maailm.
KESKNE IDEE					
Sarnasused, erinevused ja peresuhted aitavad meil mõista iseennast.	Kaardid, paigad ja reisimisviisid aitavad meil tunda õppida maailma ja seal elavaid inimesi.	Inimesed kasutavad erinevaid kunstivorme, et väljendada oma ideid, tundeid ja loovust.	Inimese seotus loodusega läbi erinevate eluringide.	Kogukonnas koos tegutsemine ühiste eesmärkide nimel.	Eluslooduse tähtsus ja roll inimestele.
UURIMISSUUNAD					
1. Meie erinevused ja sarnasused. 2. Ma tean, mida ma oskan ja mida ma pean veel harjutama. 3. Kuidas me muutume ja kasvame? Mis teeb meid ainulaadseks?	1. Erinevate kohtade, loomade ja inimeste tundmaõppimine aitab meil uusi teadmisi saada. 2. Kaardid ja maakera on nagu pildid meie maailmast, mis näitavad meile, kus asjad asuvad ja kuhu minna. 3. Kuidas inimesed ja riigid on omavahel seotud – kohtumised, kaubandus, jagamine.	1. Lugude rääkimiseks on palju erinevaid viise. 2. Märkide ja materjalide kasutamine igapäevastes loovtegevustes. 3. Lood annavad edasi tähendusi ning tekitavad tundeid ja emotsioone.	1. Elutsüklid looduses. 2. Elutsüklite ja mustrite sarnasused ning erinevused. 3. Loodusjõudude vaheliste seoste mõistmine.	1. Inimestel on erinevates kogukondades erinevad rollid ja kohustused. 2. Meeskonnana koos töötamine aitab meil saavutada ühiseid eesmärke. 3. Terved ja hoidvad suhted toetavad head meeskonnatööd ja meeskonnavaimu.	1. Loodusvarad, mida me oma igapäevaelus kasutame. 2. Maa eluslooduse uurimine ja võrdlemine. 3. Kuidas me hoolime meid ümbritsevast keskkonna eest?
PÕHIMÕISTED					
perspektiiv, muutus	seos, vorm	funktsioon, perspektiiv	muutus, seos	funktsioon, vastutus	põhjus, vastutus

TÄIENDAVAD MÕISTED

kasvamine, aeg, identiteet, vaim ja keha, tervis, eneseteadlikkus, eneseanalüüs	liigitamine, ajalugu, kaardid, riigid, geograafia, transport, avatud maailmavaade	suhtlemine, väljendamine, teater, muinasjutud, folkloor, kaunid kunstid, etenduskunstid	eluring, mustrid, loomad, käitumine, katsed, andmete kogumine, kriitiline mõtlemine	koostöö, rollid, kogukond, koostöö, meeskonnavaim, heategevus	vastastikune sõltuvus, tunnustus, väärtustamine, keskkonnateadlikkus
---	---	---	---	---	--

KOGNITIIVSED JA ÕPIOSKUSED

mänguoskused	tunnetus- ja õpioskused	sotsiaalsed oskused	eneseregulatsiooni oskused
1) suudab mängule keskenduda; 2) kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid; 3) rakendab mängudes loovust, kujutlusvõimet, oma kogemusi, teadmisi ja oskusi; 4) näitab mängu käigus üles omaalgatust, huvi ja loovust; 5) algatab mängu ja arendab mängu sisu; 6) täidab mängudes erinevaid rolle; 7) suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele; 8) järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada; 9) tunneb rõõmu võidust ja suudab hakkama saada kaotusega.	1) suudab huvipakkuvale tegevusele keskenduda; 2) saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi; 3) suudab täita kahe-kolmeosalist igapäevast juhust või korraldust; 4) esitab küsimusi, arutleb ja oskab oma mõtteid arusaadavalt väljendada; 5) oskab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel rühmitada; 6) saab aru lihtsamatest seostest, tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna; 7) kasutab õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; 8) kasutab sobivaid vahendeid ja võtteid probleemilahenduseks.	1) tunneb huvi teiste vastu, oskab luua sõprussuhteid ja tahab ning julgeb suhelda; 2) püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses; 3) oskab kaaslastega arvestada ja teha koostööd ning osutab ja küsib vajadusel abi; 4) teeb vahet sobiva ja ebasobiva käitumise vahel, valib sobiva käitumisviisi vastavalt olukorrale ning mõistab oma käitumise tagajärgi; 5) järgib kokkulepitud reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme; 6) mõistab, et inimesed võivad olla erinevad; 7) osaleb ja teeb ettepanekuid otsustusprotsessides; 8) suudab uudsetes olukordades toime tulla vajadusel täiskasvanu juhiseid järgides.	1) suudab oma emotsioone kirjeldada ning sobival viisil väljendada; 2) kavandab, algatab ja korraldab mängu ja igapäevategevusi ning viib alustatud tegevused lõpuni; 3) suudab pingutust nõudva tööülesande kallal iseseisvalt ja grupis sihipäraselt tegutseda; 4) oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele; 5) oskab täiskasvanu toel vajadusel kasutada vaimset tasakaalu ja rahunemist soodustavaid tegevusi; 6) saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused.

ARENGUTULEMUSED

Keel ja kõne

- 1) tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel, arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga;
- 2) saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida;
- 3) oskab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda;
- 4) oskab jutustada pildi, kuulnud teksti või oma kogemuse alusel, anda edasi põhisisu ja olulised detailid ning vahendada seejuures oma ja teiste tegelaste tundeid;
- 5) kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid;
- 6) valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada;
- 7) oskab oma kõnes ning etteöeldud sõnade kordamisel hääldada õigesti kõiki emakeele häälikuid;
- 8) tunneb tähti, suudab lugeda kokku 1–2-silbilisi sõnu;
- 9) oskab kirjutada 1–2-silbilisi lihtsamaid sõnu õigesti järjestatud ühekordsete joonistähedega;
- 10) teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.

Keel ja kõne (eesti keel teise keelena)

- 1) mõistab tuttavalt teemal ja igapäevasuhtluses kasutatavat eesti keelset kõnet;
- 2) tunneb ära ja mõistab õppe- ja kasvatustegevuse käigus omandatud sõnu ja keelelisi konstruktsioone ning kasutab neid oma kõnes;
- 3) saab aru õpitud sõnavara piires korraldusest, mis on vajadusel Žesti või viipega toetatud, ja toimib vastavalt;
- 4) saab aru lihtsast küsimusest ning vastab õpitud sõnavara ja grammatiliste konstruktsioonide piires;
- 5) kasutab kõnes sobivaid eestikeelseid viisakusväljendeid;
- 6) suudab korrata võrdleva hääldamise abil ja vajadusel Žesti või viipega toetatud erineva häälikupikkusega sõnu;
- 7) tunneb eesti keele tähestikku, suudab kokku lugeda 1–2-silbilisi sõnu;
- 8) oskab kirjutada vähemalt 1–2-silbilisi lihtsamaid sõnu õigesti järjestatud ühekordsete joonistähedega;
- 9) teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule.

ARENGUTULEMUSED	
Mina ja keskkond	Matemaatika
1) oskab tutvustada ja kirjeldada iseennast, enda omadusi ning huvisid; 2) oskab nimetada kehaosade nimetusi, teab nende vajalikkust ja mille poolest erinevad privaatsed kehaosad teistest; 3) oskab kirjeldada oma kodu, perekonda ja peretraditsioone; 4) oskab nimetada ja kirjeldada erinevaid ameteid; 5) oskab nimetada Eesti riiklikke sümboleid, rahva- ja kultuuritraditsioone ning olulisemaid kultuuritegelasi; 6) saab aru, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused ja kultuuritraditsioonid; 7) oskab ebameeldivates või ebatavalistes olukordades turvaliselt käituda ning vajadusel abi kutsuda; 8) oskab kirjeldada, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist ning teab, kuidas oma tervist hoida; 9) oskab selgitada, mida on vaja teha selleks, et hoida hammaste tervist; 10) oskab selgitada, miks on oluline järgida igapäevaelus isikliku hügieeni põhimõtteid; 11) märkab ja kirjeldab enda ja teiste tegevuse mõju keskkonnale ning käitub keskkonda säästvalt; 12) tunneb oma kodukoha eripära ja oskab kirjeldada kodukoha loodust; 13) oskab kirjeldada loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites; 14) oskab kirjeldada loodusnähtusi ja selgitada ilmastikunähtuste sõltuvust aastaaegadest; 15) oskab kirjeldada võimalikke ohte seoses keskkonnaga, erinevate tegevustega ja olukordadega; 16) oskab liikluses ohutult käituda; 17) oskab kirjeldada, tervisliku ja mitmekesine toitumise põhimõtteid ning teab, miks need on olulised tervise hoidmisel; 18) oskab selgitada, miks piisav puhkamine, uni ja kehaline aktiivsus on olulised tervise hoidmisel; 19) oskab kirjeldada, miks vägivald ja kiusamine ei ole lubatud käitumine; 20) oskab selgitada raha otstarvet; 21) teab digitehnoloogia ja interneti turvalise ja eesmärgipärase kasutamise põhimõtteid ning oskab nimetada ohtusid digikeskkonnas; 22) oskab digivahendeid eesmärgipäraselt, heaperemehelikult ja loovalt kasutada ning juhtida lihtsamaid robotikaseadmeid.	1) oskab määrata esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotada esemeid hulkadesse, arvestades samaaegselt kahte tunnust; 2) oskab võrrelda hulki, kasutades mõisteid rohkem, vähem, võrdselt; 3) oskab 12 piires loendamise teel kindlaks teha esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust, tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada; 4) oskab liita ja lahutada viie piires ning tunneb märke + , −, =; 5) oskab koostada kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi; 6) oskab järjestada kuni viite eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm); 7) oskab kasutada õigesti mõisteid eile, täna, homme, enne, praegu, varem-hiljem, noorem-vanem; 8) orienteerub ruumis, õuealal ja paberil ning oskab määrata eseme asukohta teise eseme suhtes – all, peal, kohal, keskel, äärel, vasakul, paremal; 9) oskab määrata kellaaega täistundides; 10) oskab nimetada nädalapäevi, kuid, aastaaegu õiges järjestuses; 11) oskab nimetada oma sünnikuud ja -päeva; 12) teab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (euro, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja seda, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse; 13) oskab mõõta esemete pikkust kokkulepitud mõõtühikuga (samm, pulk, nöör vms); 14) tunneb ära ringi, kolmnurga, nelinurga, kera ja kuubi ning oskab neid kirjeldada; 15) märkab ümbritsevas keskkonnas mustreid, rütme ja kordusi, oskab neid loogiliselt jätkata ja luua.

ARENGUTULEMUSED		
Kunst	Muusika	Liikumine
1) oskab leida ümbritseva vaatlemisel detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud ja isikupärasel viisil; 2) oskab mitmekülgseid kunstitehnikaid, -materjale ja -vahendeid kasutades väljendada meeleolusid ja kujutlusvõimet; 3) kasutab erinevaid vahendeid ja võtteid ohutult ning sihipäraselt; 4) oskab esitleda oma kunstitööd ja arutleda kaaslaste kunstitööde üle; 5) oskab kavandada ja teostada kaaslastega ühist kunstitööd; 6) vaatleb kunstiteoseid ja oskab kogetust vestelda; 7) kasutab kunsti õpi- ja kasvukeskkonna kujundamisel; 8) oskab luua digitaalset sisu (näiteks foto, heli, video).	1) oskab laulda eakohaseid laule kaaslastega ja üksi; 2) suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada; 3) eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille; 4) oskab mängida eakohastel pillidel õpitud lauludele, riimidele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge üksi ja koos kaaslastega; 5) oskab liikuda vastavalt muusika rütmile ja meeleolule; 6) oskab tantsida eakohaseid tantse üksi ja koos kaaslastega; 7) oskab väljendada ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu, kasutades liikumisel erinevaid liigutusi, tantsusamme, vahendeid.	1) suudab pingutada ja keskenduda sihipärasele kehalisele tegevusele; 2) peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutus- ja mängureeglitest, valib liikumiseks ja mängudeks sobivad paigad ja vahendid; 3) sooritab põhiliikumisi pingevabalt nii, et liigutused on koordineeritud; 4) oskab sooritada osavust, vastupidavust, painduvust, tasakaalu, kiirust ja jõudu arendavaid harjutusi ning tegevusi; 5) suudab säilitada tasakaalu paigal olles ja liikumisel; 6) oskab sooritada harjutusi õpetaja selgituste järgi ja ise harjutusi ette näidata; 7) oskab sooritada koos kaaslasega rütmiliikumisi; 8) oskab liikuda vastavalt rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga; 9) oskab kasutada liikumisel erinevaid vahendeid; 10) oskab mängida erinevaid liikumis- ja sportlike elementidega mänge; 11) oskab nimetada erinevaid igapäevaseid liikumisvõimalusi ja spordialasid.

VII KOOSTÖÖ VANEMATEGA

Tartu Rahvusvahelise Kooli lasteaia jaoks on kogukonna kaasamine ja koostöö lastevanematega väga oluline.

Pidev koostöö ja tagasiside

Lapsevanemad on igapäevasesse tagasisidesse kaasatud järjepideva ja avatud suhtluse kaudu. Tagasisidet jagatakse lapse päeva, enesetunde, tegevuste ja arengu kohta nii suuliste vestluste käigus lapse toomisel ja viimisel kui ka kirjalikult digikanalite kaudu. Vajadusel vahetatakse lapsevanematega täiendavat infot, et tagada lapse heaolu ja järjepidev toetamine kodu ja lasteaia koostöös.

Kooli nõukogu

Lasteaia vanemad saavad panustada lasteaia juhtimisse kooli nõukogu töös osalemise kaudu. Kooli nõukogu koosneb kahest kooli pidaja esindajast, ühest lasteaia vanemate esindajast, ühest kooli vanemate esindajast, ühest lasteaia õpetajate esindajast, ühest kooli õpetajate esindajast, õpilasesinduse esindajast ja lasteaed-põhikooli direktorist. Kõik nõukogu liikmed on valinud sihtrühm, keda nad esindavad. Nõukogu liikmed kinnitatakse kaheks aastaks. Nõukogu koosolekud toimuvad vähemalt kolm korda aastas. Nende ülesandeks on jälgida arengukava eesmärkide saavutamist ja eelarve täitmist, toetada ja nõustada kooli juhtkonda.

Lastevanemate tagasisideküsitlused

Igal aastal korraldab lasteaed vanematele tagasisideküsitluse. Küsitlus on koostatud nii, et eri aastate tulemused oleksid võrreldavad. Lasteaia juhtkond analüüsib küsitluse tulemusi ning määratleb arenguvajadused ja -eesmärgid.

Üritused

Meie lasteaias on lapsevanemad järjepidevalt kaasatud üritustesse. Lisaks korraldavad ja veavad mitmeid üritusi eest lapsevanemad ise, olles aktiivsed koostööpartnerid lasteaia igapäevaelus.

Lastevanemate koosolekud

Kord aastas toimub lastevanemate üldkoosolek ning rühmakoosolekud.

VIII TUGE VAJAVATE LASTE TOETAMINE

Õppe- ja kasvatustegevus arvestab iga lapse individuaalsete vajaduste, võimete, huvide, arengutaseme ning keele- ja kultuuritaustaga. Selleks kujundatakse paindlik ja kaasav õpikeskkond, kasutatakse erinevaid õpetamisviise ning tehakse koostööd lapsevanemate ja tugispetsialistidega.

Tuge vajava lapse toetamine lasteaias on meeskonnatöö, mis algab lapse eripärade ja arenguvajaduste märkamisest ning hõlmab koostööd vanemate ja spetsialistidega, et kavandada lapsele sobivad tugimeetmed. Eesmärk on tagada kõigile lastele võrdsed võimalused osaleda, õppida ja areneda vastavalt oma võimetele.

Peamised toetusmeetmed ja -teenused hõlmavad:

- Pedagoogilis-psühholoogiline hindamine: Lasteaed hindab lapse arengut ja vajadusi, teavitades sellest alati lapsevanemat.
- Tugispetsialistide kaasamine: Lapse arengut toetavad rühmaõpetajate kõrval eripedagoog ja sotsiaalpedagoog.
- Individuaalne arenduskava (IAK): Koostatakse koostöös spetsialistide ja lapsevanemaga, et seada lapsele konkreetsed arengueesmärgid.
- Tugiisik: Erivajadusega lapsele, kes vajab lasteaias pidevat abi ja järelvalvet, on võimalik taotleda tugiisiku teenust.

Alushariduses lähtutakse põhimõttest, et iga lapse arengut toetatakse vastavalt tema individuaalsetele vajadustele ning see tugi on lasteaia igapäevase töö loomulik osa. Selle tagamiseks rakendatakse lasteaia õppe- ja kasvatustegevuses kolmetasandilist tugisüsteemi.

Toe liigid

Toe eesmärk on tagada lapsele tema arengut toetavad tingimused igapäevases lasteaiakeskkonnas. Toe vajadus tuleneb lapse käitumises või arengus ilmnevatest märkidest, mis võivad viidata vajadusele täiendava toe järele. Lapsele vajaliku toe liigi määramine toimub lapse arengu jälgimise ja analüüsi käigus, kaasates vanemaid ja tugispetsialiste.

Üldine tugi on lasteaia pakutav tugimeede, mis toetab lapse arengut tavapärasel rühmakontekstis. Kui õpetaja (või tugispetsialist) märkab, et laps vajab mõnes valdkonnas rohkem tähelepanu, kohandusi või juhendamist, saab lasteaed pakkuda lapsele üldist tuge. Üldise toe pakkumine on rühmas õpetaja ülesanne. Vajadusel saab õpetaja paluda abi ja nõustamist tugispetsialistilt. Oluline on, et üldise toe pakkumisel tehakse õpikeskkonnas kohandusi, nii et laps saavutab õpieesmärgid.

Tõhustatud tuge rakendatakse siis, kui üldisest toest ei piisa lapse arengu toetamiseks. Tõhustatud tugi määratakse lapsele, kes oma arengulise eripära tõttu vajab vähemalt üht tugispetsialisti teenust, spetsiifilist õppe- ja kasvatustegevuse korraldust, keskkonda, metoodikat või spetsiifilisi vahendeid ning individuaalset lisatuge rühmas või õpet kuni 12 lapsega rühmas (Alusharidusseadus, 2025). Tõhustatud tuge saab soovitada kooliväline nõustamiskomisjon. Paljudel juhtudel saab lapse arengut edukalt toetada ka tavarühmas, kui seal on loodud lapse vajadusi arvestav keskkond.

Erituge rakendatakse lapsel, kes oma arengulise eripära tõttu vajab mitut tugispetsialisti teenust, kohandusi mitmes valdkonnas (spetsiifiline õppe- ja kasvatustegevuse korraldus, keskkond, metoodika või spetsiifilised vahendid) ning pidevat individuaalset lisatuge rühmas või õpet kuni kuue lapsega rühmas (Alusharidusseadus, 2025). Erituge saab soovitada kooliväline nõustamiskomisjon.

Toe määramine ja rakendamine

Lapse arengu jälgimine ja analüüs on meeskondlik protsess, kus iga osapool – õpetaja, lapsevanem, tugispetsialist ja tugiteenuste koordineerija (TUKO) – täidab oma rolli ja vastutust. Õpetaja ülesanne on jälgida lapse arengut igapäevases tegevuses, märgata muutusi ja murekohti ning kirjeldada lapse toimetulekut erinevates olukordades. Tugispetsialist toetab õpetajat lapse arengu hindamisel ja analüüsimisel, viib vajadusel läbi täiendavaid vaatlusi või teste ning pakub soovitusi lapse arengu toetamiseks. TUKO roll on seejuures koordineerida kogu protsessi, tagada sujuv infovahetus eri osapoolte vahel ja jälgida, et lapse toetamiseks vajalikud tegevused oleksid järjepidevad ja süsteemsed (Alusharidusseadus, 2025). Lapsele vajaliku toe liigi määramine algab õpetaja tähelepanekutest ja analüüsist igapäevases õpikeskkonnas, seejärel kaasatakse lasteaia tugimeeskond ning lapsevanemad. See protsess jaguneb kolmeks omavahel seotud etapiks: märkamine, kaardistamine ja sekkumine.

Millal pöörduda koolivälise nõustamismeeskonna poole?

- Lapse areng erineb märkimisväärselt eakaaslastest.
- Lapse oskused ei arene vaatamata õpetaja teadlikule ja järjepidevale toetusele.
- Lapse käitumiskeskused on püsivad ja mõjutavad tema enda või teiste laste toimetulekut rühmas.
- Õpetaja on katsetanud mitmeid diferentseeritud õpetamise viise ja kohandusi, kuid laps on endiselt raskustes.
- Õpetaja on pakkunud individuaalset tuge (väiksemad sammud, lisaselgitused, visuaalsed ja/või praktilised abivahendid), kuid mõju on minimaalne.
- Tugispetsialistide nõuandeid on rakendatud, kuid raskused püsivad.

- Tugispetsialistide regulaarne töö lapsega ei too tema arengus oodatud muutusi.
- Laps vajab oluliselt intensiivsemat tuge, kui lasteaia tugispetsialistid saavad pakkuda.
- Vajalik on põhjalikum ja laiem spetsialistide meeskond lapse arengu hindamiseks ja soovitude andmiseks.

Koolivälise nõustamismeeskonna poole pöördumise eesmärk on saada lapse arengu ja õpivajaduste kohta hinnang ja soovitused edasiste tugimeetmete rakendamiseks.

Toevajaduse dokumenteerimine

Kaasava hariduse põhimõtte kohaselt tuleb iga lapse arengut ja toevajadust süsteemselt jälgida, kavandada ja dokumenteerida.

Individuaalse arengu jälgimise kaardi (IAJK) eesmärk on koguda ja süstematiseerida teavet lapse arengu, oskuste ja vajaduste kohta, et kavandada sobivaid õppe- ja kasvatusmeetmeid.

Individuaalse arenduskava (IAK) eesmärk on kirjeldada lapse arengut toetavaid eesmärke, tegevusi ja vastutajaid, kui laps vajab tõhustatud või erituge.

IX ÕPPEKAVA UUENDAMINE JA TÄIENDAMINE

Lasteaed-põhikooli direktor koostab koostöös õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajatega lasteaia õppekava ja selle muudatused ning kinnitab need, olles kuulanud ära hoolekogu arvamuse. Lasteaia õppekava avalikustatakse lasteaia veebilehel.

Õppekava koostamisel, uuendamisel ja täiendamisel lähtutakse alusharidusseadusest, alushariduse riiklikust õppekavast ja Rahvusvahelise Bakalaureuseorganisatsiooni PYP-programmi põhimõtetest.